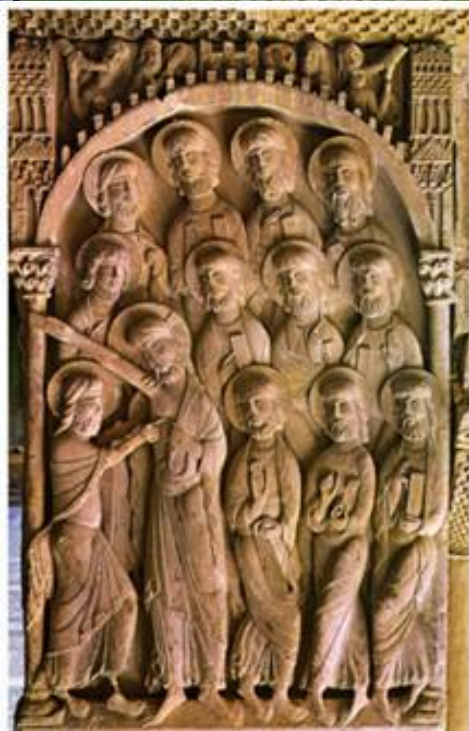

Tema 3

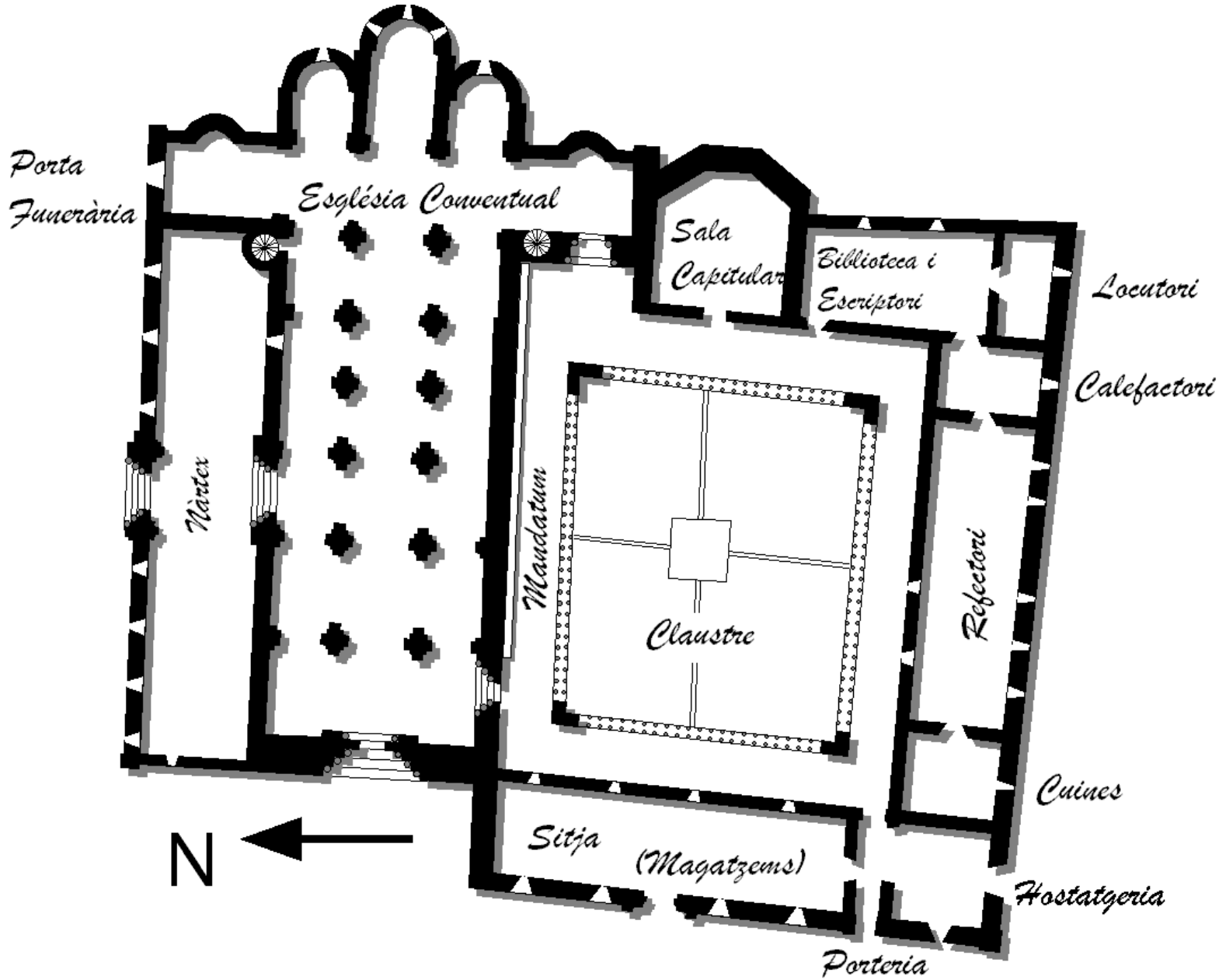
L'època del romànic

1. Una cultura religiosa

- Un art religiós
 - Segles XI-XII nou estil artístic a Europa: ROMÀNIC, primer estil internacional a Europa des dels romans
 - Característiques:
 - **Religiositat:** es pretén acostar els fidels a Déu.
 - Arquitectura. Edificis més representatius: **esglésies, catedrals i monestirs.**
 - Escultura i pintura: es busca el **sentit espiritual** de les imatges, no la bellesa.
 - Ús de **símbols.** Tot transmet un **missatge:** forma de creu de les esglésies, voltes del sostre,
 - Artistes considerats com simples artesans. Vida itinerant.

MONESTIR ROMÀNIC

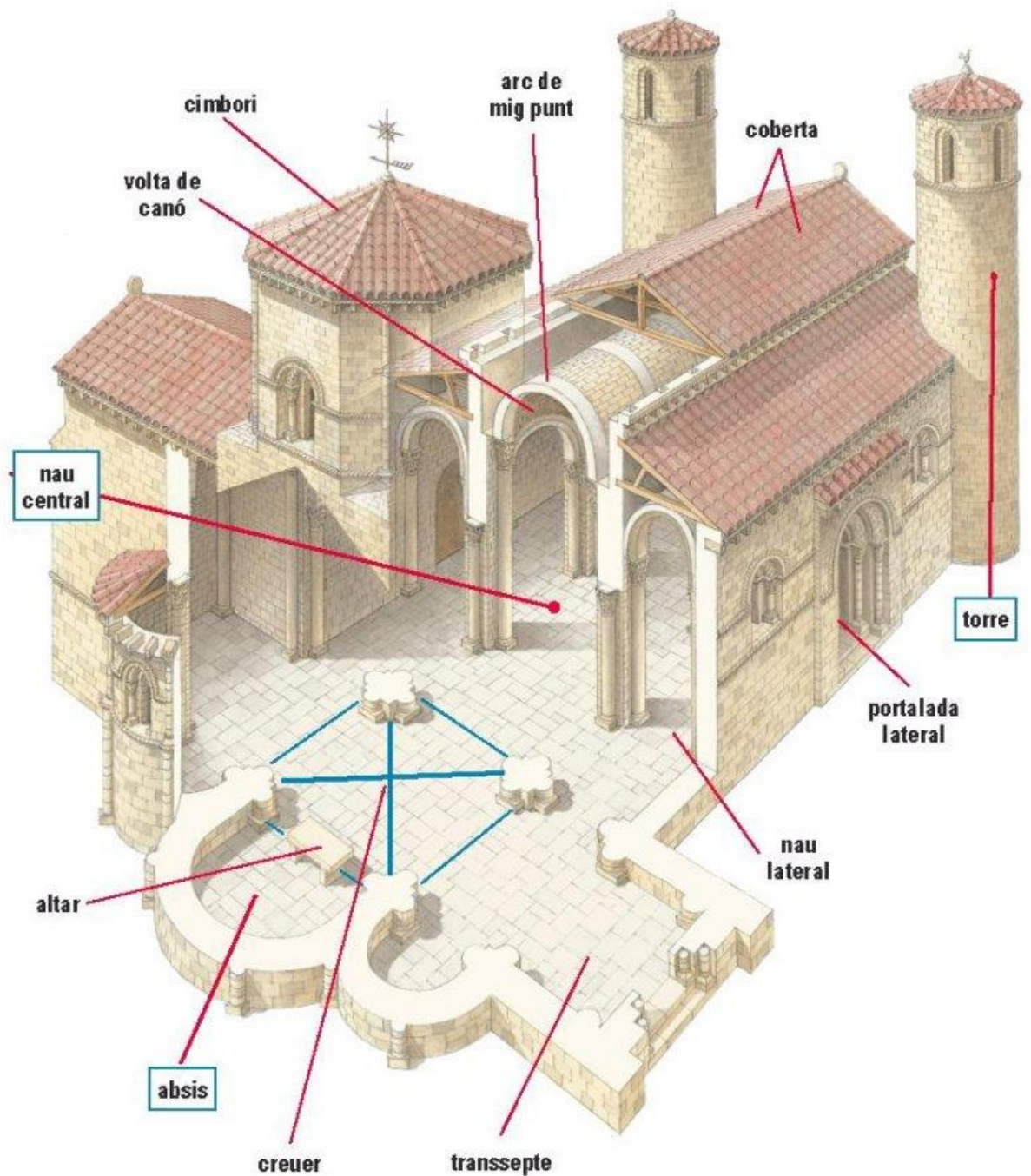

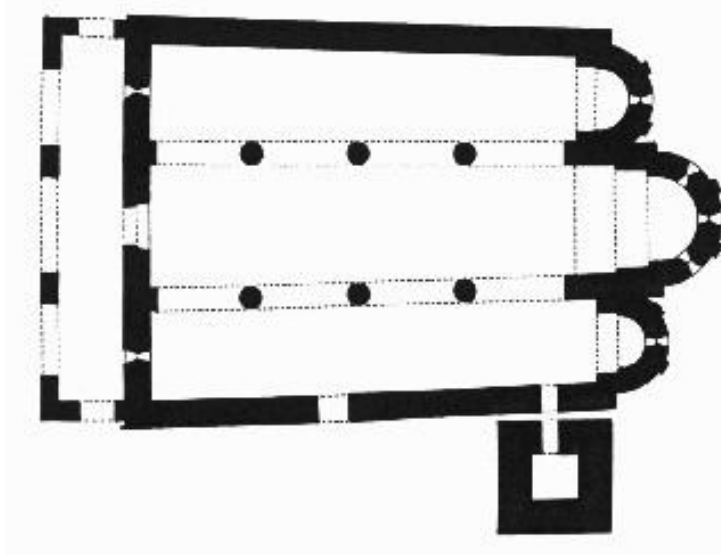
- **El monestir**, un centre de cultura
 - A l'edat mitjana, els monestirs són:
 - **Centres d'oració** on viu la comunitat de monjos.
 - **Centres de cultura** on es copiaven i il·lustraven llibres.
 - Com a centres d'**oració**:
 - Vivien en ells monjos i monges de diferents ordes religioses.
 - Cada orde vivia segons una regla on s'establia la seua organització, obligacions dels seus membres i horari. Regla de sant Benet, la més important en els segles del romànic.
 - Com a centres de **cultura**:
 - Guardaven i copiaven a mà **manuscrits** i els il·lustraven amb **miniatures**. Els escrivien en **l·latí** (llengua de l'Església).
 - Sense esta tasca, gran part dels antics escrits de grecs i romans i també medievals s'hagueren perdut.
 - Només els **clergues i una pocs laics sabien llegir**

2. L'arquitectura romànica

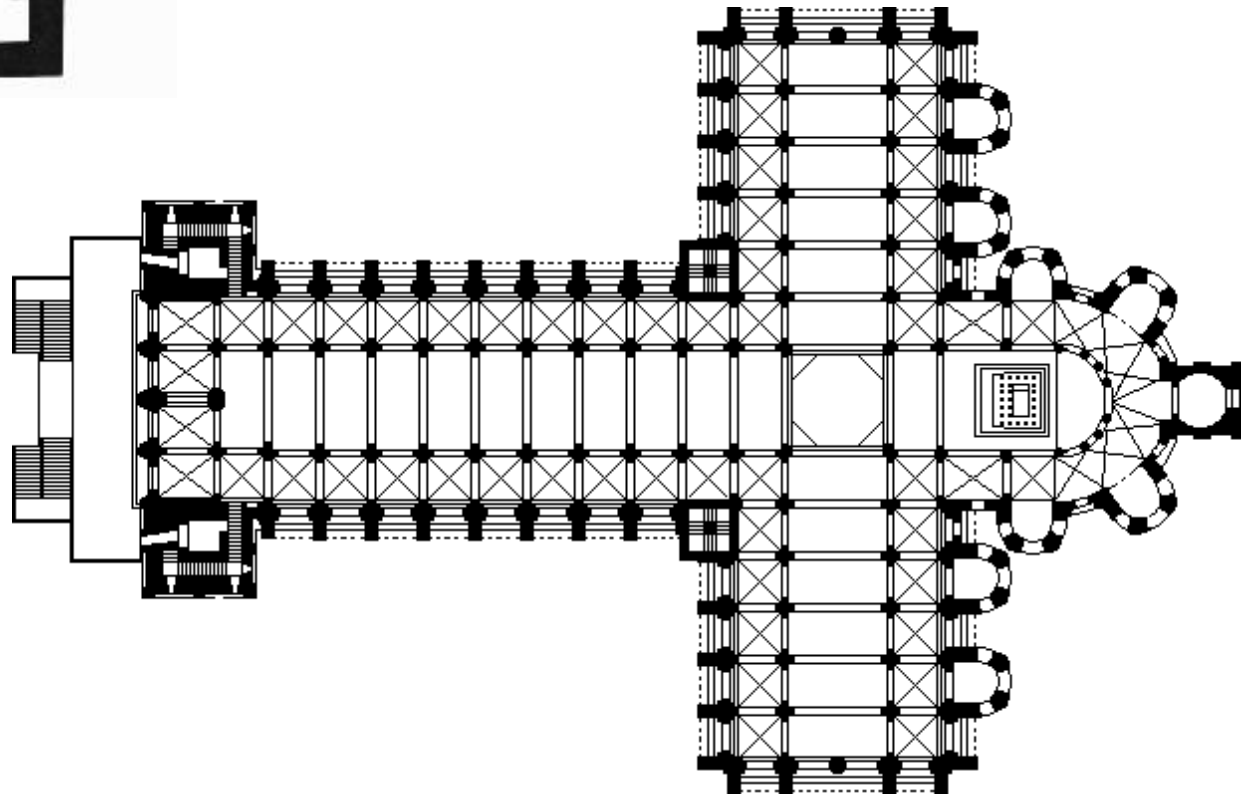
- **Característiques formals:**
 - Principals **edificis**: **esglésies, catedrals i monestirs**.
 - Construccions en **pedra**, perquè perduraren.
 - **Cobertes**: **volta de canó** i cúpules, molt pesants.
 - **Elements de suport**:
 - **arcs de mig punt**, columnes i **pilars gruixuts**.
 - **murs** molt gruixuts reforçats amb **contraforts**.
 - Les **finestres** eren escasses i estretes, per tant, edificis compactes i amb **poca llum a l'interior**.
 - Temples amb **planta de creu llatina** (braços desiguals):
 - Braç llarg amb una o més naus que acabaven en un **absis**.
 - Braç curt, nomenat **transsepte**

Alçat d'una església romànica

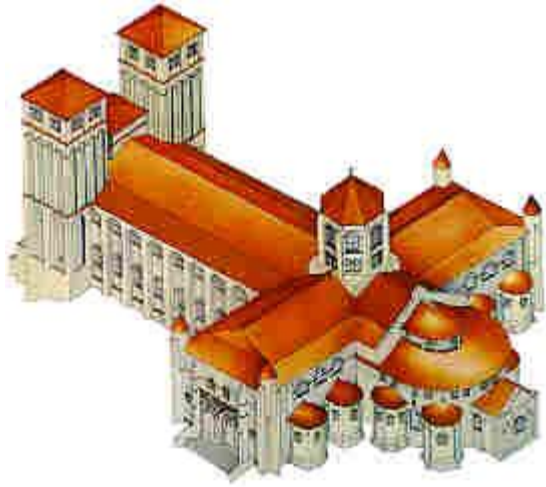
Planta de sant Climent de Taüll (Lleida)

Planta de la catedral de Santiago de Compostela

Interior de sant
Climent de Taüll

Exterior e interior de Santiago de Compostela

© arteguias.com

<http://www.romanicoaragones.com>

- **Funció i significat dels edificis** (estudiar de la presentació, no està en el llibre):
 - **Funció:** ser lloc de culte on es reuneixen els fidels.
 - Fets en pedra, transmetien el missatge de què eren perdurables igual que la **religió cristiana que és eterna.**
 - **Ensenyaven la doctrina** al fidel a través de la forma dels edificis:
 - La planta de creu llatina recorda la creu en què Crist va ser crucificat.
 - El transsepte separa la zona terrenal de formes rectes (naus del braç llarg) de la divina amb formes circulars i infinites com Déu (absis) on es trobava l'altar.

3. Escultura romànica

- **Característiques formals:**

- **Tipus:**

- relleus a les portades de les esglésies i als capitells de les columnes,
 - figures exemptes (Mare de Déu, Crist)

- **S'adapten a l'arquitectura:** s'acurten, s'allarguen, es retorcen.

- Són **esquemàtiques i manquen de naturalisme:**

- les postures són rígides i sense moviment,
 - el personatge més important és més gran,
 - les parts del cos estan desproporcionades.

- Estaven pintades amb **colors forts (policromia)**, que han desaparegut.

- **Funció i significat de l'escultura romànica:**

- **Funcions:**

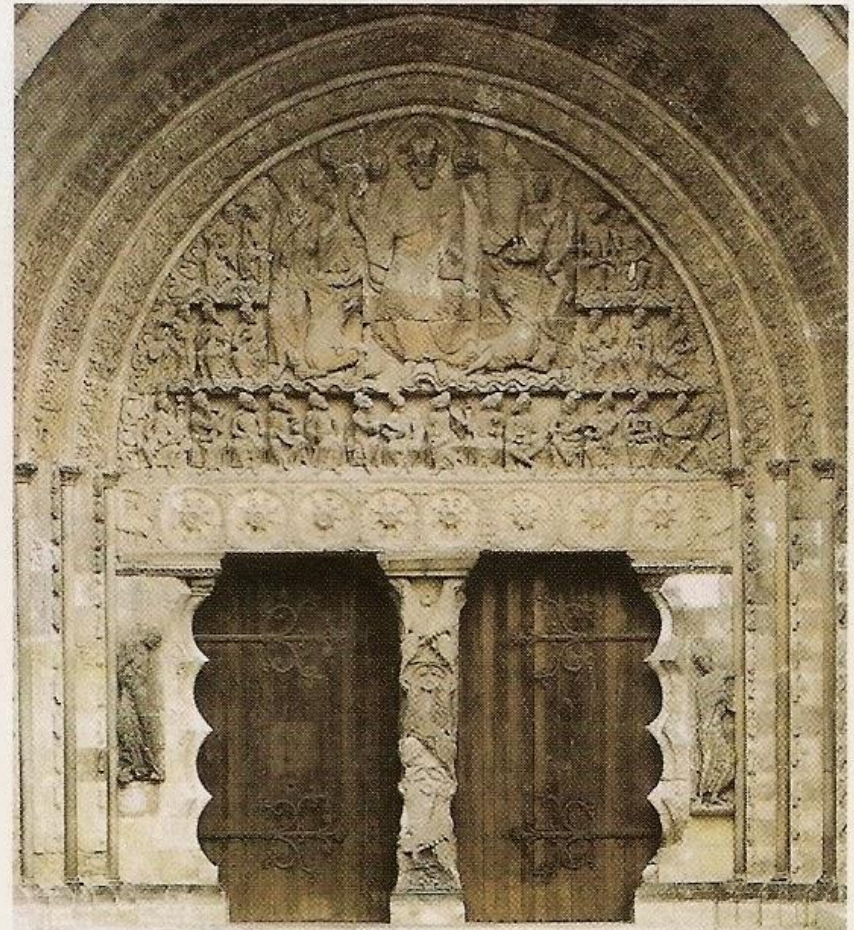
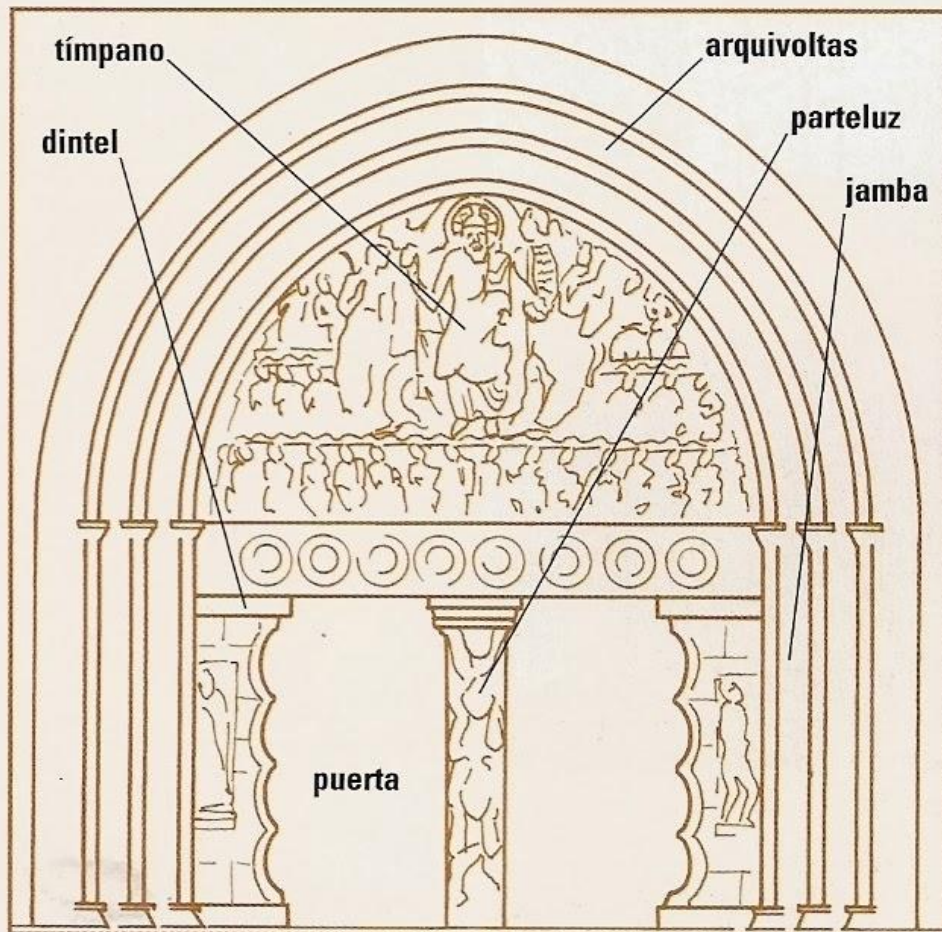
- Educativa: ensenyaven els personatges i passatges bíblics con el pantocràtor i el tetramorfos o el judici final a la població majoritàriament analfabeta.
 - Religiosa: apropaven Déu als fidels.

- **Significat:**

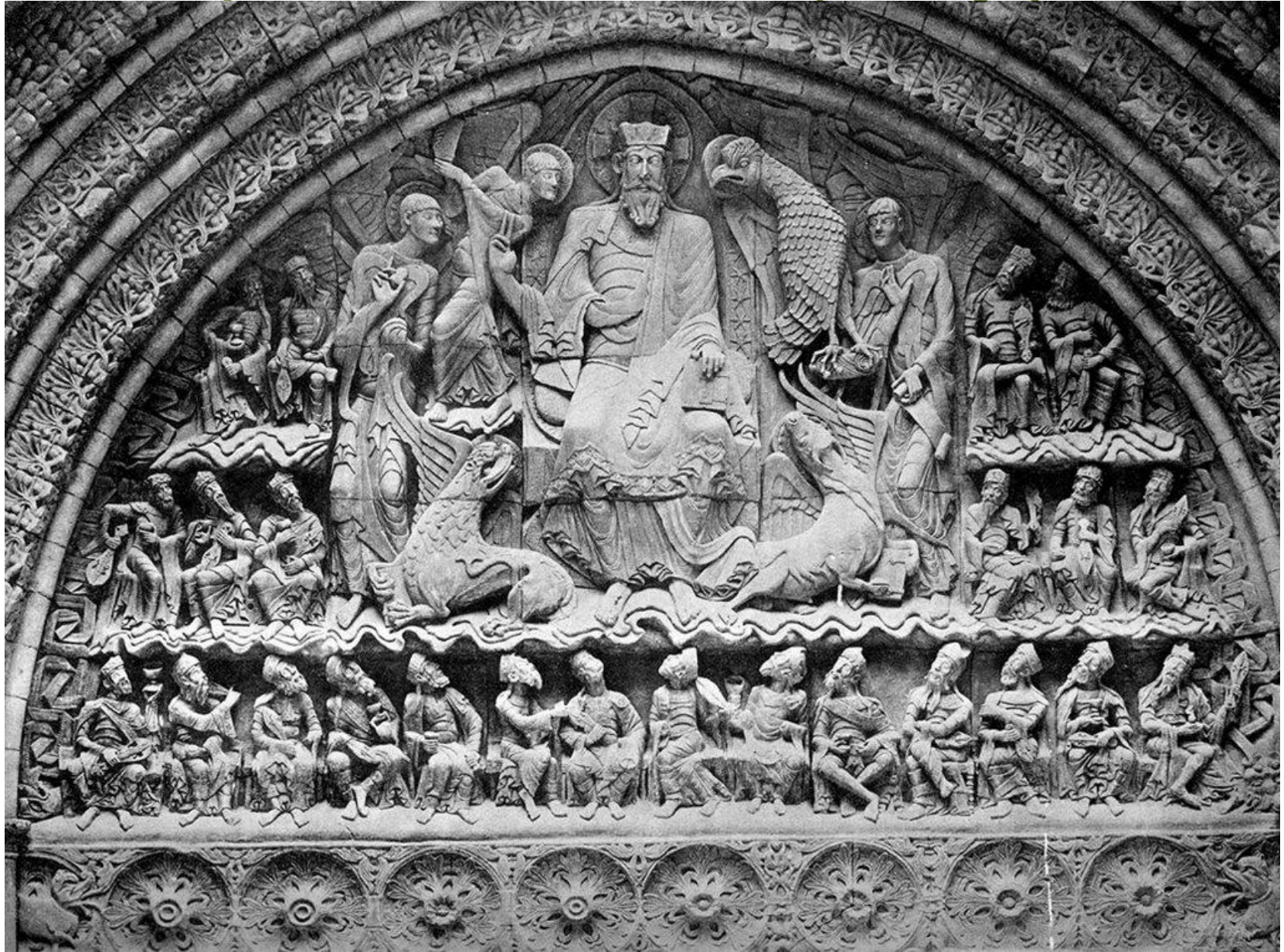
- Les representacions de Crist com el pantocràtor transmeten la idea de Crist totpoderós.

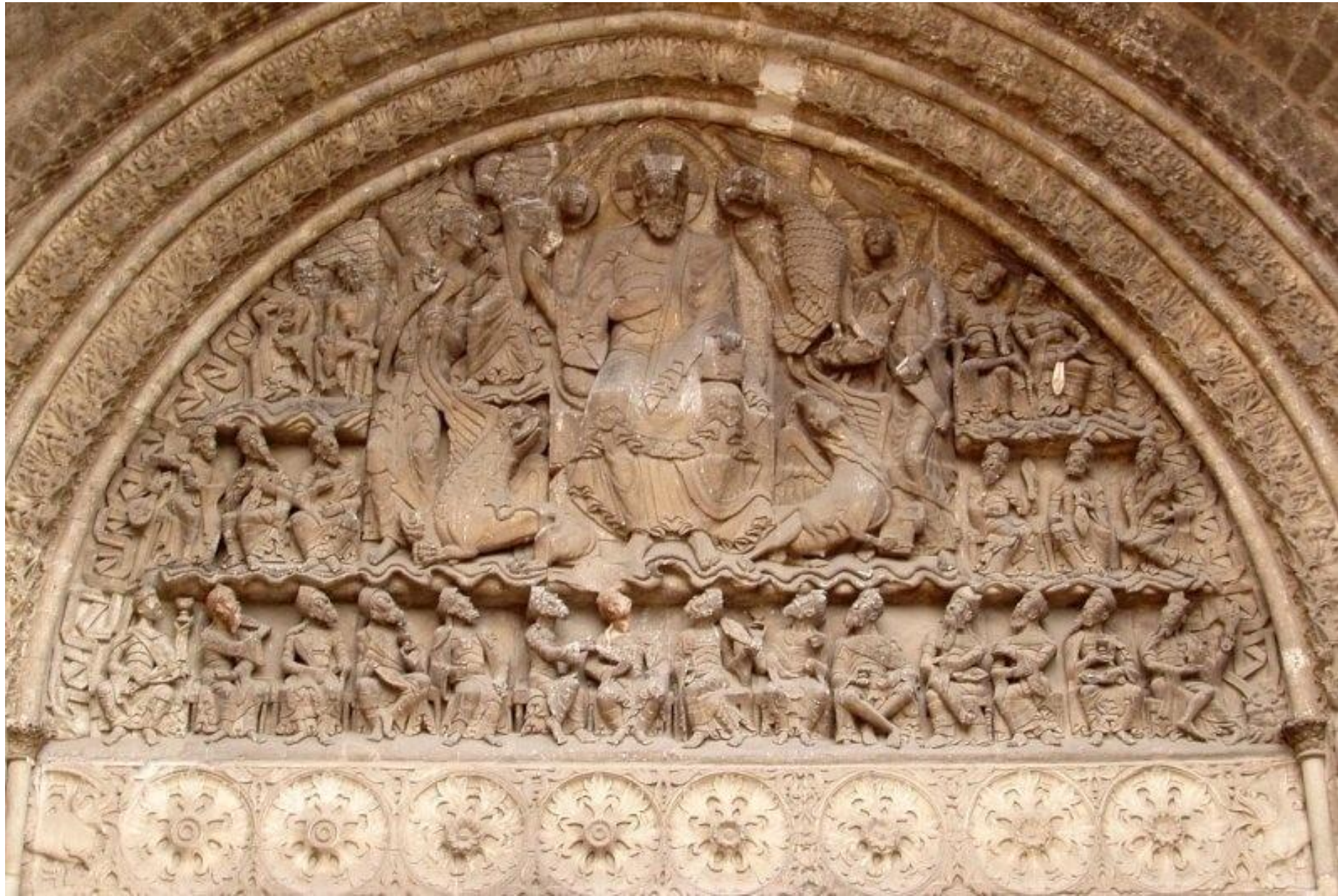
a. Portades de les esglésies

Pantocràtor i el tetramorfos (Sant Pere de Moissac, França)

Portada de sant Pere de Moissac (França)

b. Capitells de les columnes

Bes de Judes.

Catedral de Pamplona, segle XII

Sacrifici d'Isaac. Catedral de Jaca, segle XI.

Claustre de
Santo
Domingo de
Silos:
*“El dubte de
Santo Tomàs”*

c. Escultura exempta: Crist i Mare de Déu

Crist dels Reis Fernando y Sancha de Castella. Marfil. 1063. San Isidor de Lleó

Mare de Déu amb el xiquet. Fusta policromada. S.XII. Ger. Baix Cerdanya

Crist Batlló. Fusta policromada.
Mitjans segle XII. Olot.

Mare de Déu de Montserrat. S. XII.

4. La pintura romànica

- Molts temples estaven pintats sobretot el seu **interior**.
- **Característiques formals:**
 - **Tipus:** les pintures murals, sobre taula i miniatures.
 - Les figures són **esquemàtiques i manquen de naturalisme**:
 - les postures són rígides i sense moviment,
 - el personatge més important és més gran,
 - les parts del cos estan desproporcionades
 - Utilitzaven **colors intensos** (expressivitat)
 - El **contorn** de les figures es marcava amb una **línea negra gruixuda**.
 - **No** ixen **paisatges** de fons, el més important és el missatge.

- **Funció i significat de la pintura romànica:**

- **Funcions:**

- Educativa: ensenyaven els personatges i passatges bíblics con el pantocràtor i el tetramorfos o el judici final a la població majoritàriament analfabeta.
 - Religiosa: apropaven Déu als fidels.

- **Significat:**

- Les representacions de Crist com el pantocràtor transmeten la idea de Crist totpoderós.

Interior de l'església de santa Maria de Taüll (Lleida)

a. Pintura mural

Pintures de l'absis de Sant Climent de Taüll (Lleida)

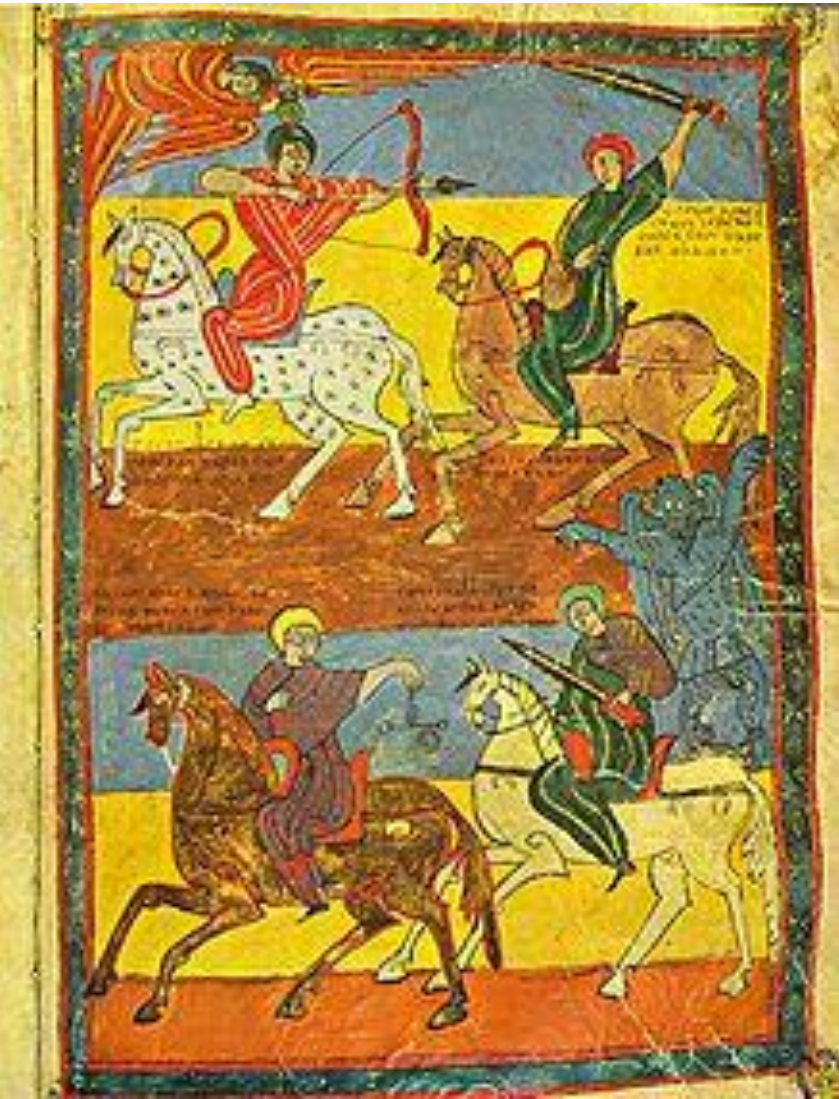
b. Pintura sobre taula

Pintura del frontal d'altar de la Seu d'Urgell, Lleida

c. Miniatures

Quatre genets de l'Apocalypsi , Beato de Liébana(s. X)

Miniatura de la Crònica de Froissart (XIV)

Frescos del Panteón de los Reyes de San Isidoro de Lleó

Frescos de Santa Cruz de Maderuelo (Segòvia)

